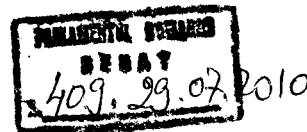

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1643
29.06.2010

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Legii Codului de Procedură Civilă cu toate modificările și completările ulterioare*”, inițiată de domnul deputat Mihail Boldea – PD-L (Bp. 167/2010).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Codului de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou articol, **art. 108⁶**, cu următorul cuprins:

„În cazul anulării ca netimbrată a cererii introductive, precum și în cazul respingerii acțiunilor scutite de taxa de timbru, partea căzută în pretenții va fi obligată la cheltuieli judiciare în favoarea statului”.

Potrivit *Expunerii de motive*, soluția legislativă propusă urmărește „acoperirea cheltuielilor judecătorești la acțiunile scutite de taxe de timbru. În prezent, dacă o acțiune scutită de taxa de timbru este respinsă instanța rămâne cu cheltuielile de judecată neacoperite și sunt sute de astfel de acțiuni care blochează instanțele și creează deficit în bugete”.

II. Observații

1. În majoritatea societăților democratice, sarcina îndeplinirii justiției revine statului. Cu toate acestea, suportarea tuturor cheltuielilor ocazionate de îndeplinirea justiției de către stat, deci de către contribuabili în ultimă instanță, ar constitui o sarcină excesiv de împovăratore și deopotrivă inechitabilă. De aceea, apare firesc ca părțile să suporte anumite cheltuieli în legătură cu activitatea lor procesuală.

Cheltuielile de judecată, reprezentând sumele de bani pe care să le suporte părțile în legătură cu activitatea lor procesuală, sunt reglementate la art. 274-277 din *Codul de procedură civilă*. Potrivit acestor dispoziții, partea care cade în pretenții este obligată să achite anticipat cheltuielile de judecată, soluție legislativă justificată de interesul reclamantului în soluționarea litigiului. Cheltuielile de judecată vor fi suportate în final de către partea din vina căreia s-a promovat acțiunea, adică tocmai de către partea care a pierdut procesul.

Astfel, cheltuielile de judecată pot acționa ca veritabile sancțiuni procedurale, dar au și rolul de a despăgubi partea care a câștigat procesul și care nu este vinovată de declanșarea activității judiciare. Astfel, cheltuielile de judecată pot constitui și o frână în calea, adeseori uzitată, a procesivității excesive a unor persoane.

Din cuprinsul dispozițiilor art. 274 alin. (2) din *Codul de procedură civilă* rezultă conținutul complex al cheltuielilor de judecată, acestea cuprinzând taxele de timbru, plata expertilor, onorariile avocaților, despăgubirea martorilor, precum și orice alte cheltuieli pe care partea care a câștigat va dovedi că le-a făcut.

Modul de plată și cuantumul taxelor de timbru – componentă principală a cheltuielilor de judecată – sunt reglementate prin *Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit căreia acțiunile și cererile promovate în fața instanțelor judecătorești, precum și cererile adresate Ministerului Justiției și Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție sunt supuse taxelor judiciare de timbru. *Legea nr. 146/1997* acordă și scutiri de la plata taxelor judiciare de timbru, fie scutiri cu caracter obiectiv, în considerarea materiei supuse judecății (art. 15), fie în considerarea calității părții (art. 16, art. 16¹, art. 17).

De asemenea, art. 20 alin. (3) din *Legea nr. 146/1997* prevede că „Neîndeplinirea obligației de plată până la termenul stabilit se sancționează cu anularea acțiunii sau a cererii”.

2. Inițiatorul propune ca, în cazul anulării ca netimbrată a cererii introductive, partea căzută în pretenții să fie obligată la cheltuieli judiciare în favoarea statului.

În ipoteza normei ce face obiectul propunerii legislative, taxele judiciare de timbru nu au fost achitate, acesta fiind motivul anulării cererii (potrivit art. 20 din *Legea nr. 146/1997*, taxele judiciare de timbru se plătesc anticipat, instanța neputând să pună în discuția părților alte probleme legate de judecarea litigiului dedus ei spre soluționare înainte de satisfacerea taxelor judiciare de timbru).

În consecință, văzând normele în vigoare referitoare la modalitatea de stabilire a cheltuielilor de judecată, precum și pe cele referitoare la destinația acestora (bugetul general consolidat pentru taxele judiciare de timbru și, după caz, avocatul, expertul, martorul, pentru celelalte cheltuieli de judecată) sunt foarte greu de identificat cheltuielile judiciare la care ar putea fi obligată partea în situația anulării cererii ca netimbrată. Textul este neclar și în dezacord cu normele în materia cheltuielilor de judecată.

De altfel, normele propuse s-ar constitui într-o sancțiune (neclară și greu de cuantificat sub aspect patrimonial) pentru partea care se face vinovată de neplata taxei de timbru, care a fost deja sancționată de instanță prin anularea acțiunii ca netimbrată.

3. Potrivit art. 17 din *Legea nr. 146/1997*, „*Sunt scutite de taxa judiciară de timbru cererile și acțiunile, inclusiv căile de atac formulate, potrivit legii, de Senat, Camera Deputaților, Președinția României, Guvernul României, Curtea Constituțională, Curtea de Conturi, Consiliul Legislativ, Avocatul Poporului, de Ministerul Public și de Ministerul Finanțelor, indiferent de obiectul acestora, precum și cele formulate de alte instituții publice, indiferent de calitatea procesuală a acestora, când au ca obiect venituri publice*”.

Scutirea autorităților publice vizate de textul menționat de la plata taxelor judiciare de timbru este justificată, în mod obiectiv și rațional, de faptul că autoritățile respective – creditori bugetari – sunt finanțate de la bugetul de stat pentru a putea funcționa, iar taxele respective se fac venit tot la bugetul de stat, astfel că ar fi absurd ca autoritățile în cauză să fie obligate (formal) să plătească din buget o taxă care revine aceluiași buget.

Autorul inițiativei legislative propune obligarea părții căzute în pretenții la cheltuieli judiciare în favoarea statului în cazul respingerii acțiunii scutite de taxă de timbru, arătând, în *Expunerea de motive*, că astfel vor fi responsabilizați agenții constatatori (agent de poliție, garda financiară, poliția economică etc.) cu privire la actele juridice pe care le întocmesc, iar instituția se va putea

regresa față de aceștia pentru cheltuielile judiciare stabilite de către instanță în cauzele pierdute.

Se propune, astfel, obligarea autorităților publice la plata cheltuielilor de judecată în cazul respingerii acțiunii scutite de taxa de timbru, prezumându-se că sunt întrunite condițiile angajării răspunderii civile delictuale (existența unui prejudiciu, a unei fapte ilicite, a unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, precum și existența vinovăției celui care a cauzat prejudiciul), comitentul fiind chemat să răspundă pentru fapta prepusului său în exercitarea funcției încredințate (art. 1000 alin. (3) din *Codul civil*), premisă din care decurge, în mod necesar, dreptul comitentului de a se regresa împotriva prepusului pentru recuperarea sumelor plătite. Însă, în situația dată, prezumția de vinovăție a prepusului în exercitarea funcției încredințate nu poate opera, vinovăția acestuia urmând a fi dovedită în instanță, ceea ce ar conduce la creșterea numărului cauzelor de pe rolul instanțelor de judecată.

De asemenea, având în vedere doar exemplele prezentate în *Expunerea de motive*, respectiv agent de poliție, garda financiară, poliția economică – arătăm că, pentru „responsabilizarea” acestora – a prepușilor în exercitarea funcției încredințate – legislația în vigoare cuprinde numeroase soluții, de la răspunderea disciplinară (sanțiuni disciplinare cu caracter general sau, în funcție de statutul acestora, sanțiuni disciplinare speciale), la răspunderea patrimonială.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Emil BOE

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului